

La “veritable” història de la Patum

Escrit per Jordi Simon Garcia

Tot va començar el divendres de Corpus de l'any passat, quan en Josep va anar a visitar al seu nét, el Miquel, que estava malalt i no havia pogut anar a Patum. En Miquel deia que ja no volia saber res de la festa, però l'avi Josep es va oferir a explicar-li una història per fer-lo canviar d'opinió.

En Josep va començar la història amb un: “ Ja fa mooooolt de temps, tant que els arbres no ho recorden i les pedres ho han oblidat, vivia en un poblet als peus del Pedraforca un noi al qui li deien Roc ...”. Aquest xicotet que tot just era un adolescent, era fill d'un pobre pagès que conreava les poques terres que tenia. En Roc era una mica somiatruites i sempre anava a escoltar els joglars i trobadors que paraven a explicar els seus contes de dracs i cavallers, ell somiava amb ser algun dia protagonista d'alguna d'aquestes històries, el seu pare sempre el renyava per això, però ell només volia el millor pel Roc.

Així anaven passant els dies, fins que va arribar al poble un pagès amb la seva família i un carro amb totes les seves coses. Estaven molt espantats, però abans de marxar a corre-cuita, els va explicar que fugien de casa seva que estava a Peguera, un poblet a un dia de camí de Maçaners a les faldes de Queralt. Els havia fet fora un monstre, una fera que és feia dir la Guita (La Guita Grossa), s'havia instal·lat als boscos de la muntanya, però ningú sabia exactament a on. El Senyor de Peguera l'havia intentat fer fora fent vindre els cavallers més valents dels voltants, però no n'havia tornat cap, els pagesos estaven perdent el seu bestiar, doncs cada dia desapareixien ovelles, vaques, gallines..., ja que la guita era molt voraç. No podent suportar més la situació els pagesos començaven a marxar del poble, que estava quedant desert. El pagès va dir que ell marxava a casa d'un seu germà a Tuixén.

Aquestes notícies van deixar molt amoïnats a tot el poble, però a en Roc el va fer rumiar, potser aquella era l'oportunitat que tant havia estat esperant. Van passar els dies i cada dia n'estava més convençut, fins que un dia, quan ajudava al seu pare a l'hort, li va explicar els seus plans d'anar a buscar al monstre i convertir-se en el més famós dels cavallers mata-dracs. El seu pare el va prendre per boig i li va dir que es tragués aquells pardals del cap, però el Roc n'estava decidit del tot.

Va arribar la següent lluna plena i en Roc ja ho tenia tot a punt per marxar a la recerca del seu somni, s'havia fet amb una falç del seu pare i en un farcell hi havia ficat mig formatge, unes quantes nous, un parell de pomes velles i un crostó de pa. En Roc mai havia marxat gaire lluny de casa i no sabia que li podia ser menester en una aventura com aquella. Amb tot i això va marxar de casa seva en busca del monstre, tot i no saber ni on

vivia ni com era. Ell pensava que deuria ser més o menys com un bou, doncs ni havia vist ni es podia imaginar cap bèstia més gran que un d'aquests animals.

Quan els seus pares es lleven i no el troben al seu llit ja s'imaginen el que deu haver passat, però el seu pare no s'amoïna, doncs coneix molt bé el Roc i sap que no passaran gaires dies abans que torni amb l'estómac buit.

Quan es fa de dia, en Roc ja està una mica lluny del poble i té força gana, així que para a fer un mos, però quan se'n dóna compte s'ha menjat totes les provisions, però el dia és assolellat i ell se sent animós, així que segueix la seva cerca. Finalment cau la nit i quan intenta dormir només escolta sorolls per tot arreu. Al matí següent al Roc se li han passat totes les ganes de ser cavaller, té gana i s'ha adonat que el bosc a la nit fa molta por. Quan ja està de tornada cap a Maçaners, cau en una trampa que estava parada al bosc i és així com coneix a La Falgars, una noia de més o menys la seva edat. La Falgars viu sola al bosc en una cabana, la seva mare havia mort en néixer ella i el seu pare, que havia estat llenyataire a prop de la Pobla de Lillet, ho havia fet feia uns quants anys, per això ella s'havia hagut d'espavilar soleta, i prou que ho havia fet. Només baixava al poble de Vallcebre molt de tant en quant per fer-se amb el que no podia caçar o collir del bosc, la gent la miraven malament tot i que els hi feia llàstima.

Un cop el Roc s'empassa el seu orgull (que no és tant) i li explica els seus plans, a ella li pica la curiositat per conèixer aquesta bèstia anomenada la Guita que és capaç de fer fora als pagesos de les seves terres i tindre atemorit fins i tot al Senyor de Peguera. El Roc se sent avergonyit que una noia pugui ser més valenta que ell i decideix seguir endavant, però no vol que ella l'acompanyi doncs mai s'havia vist un cavaller acompanyat d'una noia, allò seria ridícul, però clar, ell està lligat cap per avall i La Falgars té la paella pel mànec, així doncs no li queda més remei que acceptar a la seva nova companya d'aventures.

En arribar a les proximitats del poble de Peguera, el Roc i La Falgars es troben amb un campament ple de soldats estrangers (els Turcs) que els informen que són el seguici d'uns senyors que vénen de molt lluny i que estant de pas per aquesta contrada. La passada nit els va atacar un monstre que va robar les corones dels seus senyors. En sentir això La Falgars s'ofereix a recuperar les corones, doncs ells igualment anaven a fer fora al monstre, en escoltar això els servents porten als joves en presència dels seus senyors (Gegants Vells i Gegants Nous) i un cop han escoltat la història d'aquest parell i la seva oferta de restituir-los-hi les seves corones, els hi prometen cobrir-los d'or si ho aconsegueixen. Fet aquest pacte, els nois marxen en busca de la Guita, ja que sospiten que és ella la qui ha comés el robatori.

Va passant el temps i no troben cap rastre de la fera, ni a ningú que els pugui orientar, doncs sembla que tothom ha abandonat les seves cases.

Finalment, acaben arribant a Berga, a on la gent (Nans Nous i Nans Vells) està assabentada de l'existència del monstre, tot i que ningú del poble l'ha vist a prop d'allà. Farts de menjar només maduixes silvestres, móres i alguna avellana encara verda, decideixen anar a l'hostal del poble (la Tosca) a fer un àpat en condicions. Li demanen a

l'hostaler si sap a on podem trobar a la Guita, però aquest no en sap res ja que tot el dia està a l'hostal, però els informa de que al costat de la llar de foc hi ha un vell ermità que poder els pot aconsellar. El vell s'espanta molt quan ells van a parlar-li, però al final els hi explica una història sobre una àliga (L'Àliga) que viu a dalt de tot del cim d'Estela, allà on cap home no hi pot arribar, explica que és sàvia entre els savis i que no hi ha res que ella no pugui saber, però també explica que si mai ningú necessités dels seus coneixements i volgués anar-la a buscar hauria de pensar en dur-li un ram de clavells vermells com a present, doncs si no mai més serà vist en vida.

El Roc i La Falgars aprofitaran per passar la nit a l'hostal, no sense maldecaps, doncs només queda una habitació i és amb un sol llit, per descomptat La Falgars acabarà dormint sola al llit i el Roc passarà la nit estirat a terra.

Al dia següent, sortint de Berga, es troben amb un grup de guàrdies (Cavallets) que s'enriuen d'ells i de les seves pretensions de convertir-se en herois.

El Roc i la Falgars no tenen ni idea d'on poden treure un ram de clavells en aquell indret. Tot buscant pel bosc, acaben topant-se (literalment) amb una petita i vella cabana a on hi viu una dona mooolt gran. Quan ells li demanen si sap a on podrien trobar clavells vermells ella els contesta que els en pot donar, però només si són capaços d'encertar una endevinalla.

No camina mai per terra
i no vola pel cel.
Tampoc no sap nedar.
Però corre, baixa i puja
i mai no s'ha d'ofegar.

"Amb una mica de sort", el Roc i La Falgars aconseguen resoldre les endevinalles i la velleta molt complaguda els dóna un ram de clavells vermells.

Ja estan preparats per anar a trobar l'Àliga i comencen a escalar la muntanya que els hi ha de dur. En arribar al cim, no sense dificultats, troben l'Àliga coronada majestuosa davant d'ells. Quan ells li ofereixen el ram, ella queda molt contenta i accedeix a ajudar-los en el que pugui i en sentir la consulta que li fan els explica que han d'anar a cercar una cova, dintre de la qual hi trobaran un objecte màgic que els ajudarà a fer fora a la fera.

Finalment, troben la cova amb uns estranys objectes a la seva entrada (les Maces) i quan s'hi acosten apareixen uns dimonis i comença una lluita entre tots, però quan les coses estan més magres cauen del cel uns llamps que acaben amb els dimonis i baixen dos àngels (els Àngels) que els "rematen", un cop ha passat tot això, el Roc i La Falgars entren a la cova i hi troben el Tabal i se l'enduen.

Ha arribat l'hora de la veritat, així doncs es posen a buscar a la Guita, a la qual trobaran finalment, després de voltar per alguns dels paratges més coneguts dels voltants de Berga, ajaguda al sol al mig d'un planell davant de la seva cova. Quan els veu es posa a riure, doncs ni els millors cavallers han pogut amb ella i aquells dos marrecs pretenen fer-

la fora. Els llença una flamarada d'alè, però ells l'esquiven i quan intenta un segon atac el Roc comença a fer sonar el Tabal, "PA-TUM, PA-TUM, ...!!!". La Guita no ho suporta i en mig d'una gran explosió rebenta i del seu interior apareixen un exercit de dimonis (els Plens) envoltats de flames que es posen a saltar al voltant dels atemorits nois, però un cop passat el primer ensurt el foc s'apaga i els dimonis desapareixen quedant tot en silenci, només queda el que sembla la màscara d'un d'aquests éssers que La Falgars agafa com a mostra de la seva victòria. En un racó de la cova troben les corones dels senyors i d'altres tresors que havia acumulat el monstre. Agafen el que poden i marxen cap a Berga a donar la notícia a tothom, però no se n'adonen que dintre de la cova també hi ha el que sembla un ou (la Guita Xica).

En arribar a Berga tothom els rep amb alegria en saber que aquells dos joves els han lliurat de la Guita. En el poble hi troben als senyors estrangers i els tornen les seves corones i ells compleixen la seva paraula i els cobreixen d'or. Els Senyors conviden a tothom a no oblidar mai més aquella gesta i celebrar-la cada any, i l'amo de l'hostal, en quedar-se sense cervesa ni vi, mescla anís i moscatell i crea una beguda especial per celebrar-ho que anomenarà "Barreja". Mentrestant a la cova l'ou es trenca i en treu el cap una Guita Xica...

Un cop acabada la història el Miquel ja es va trobar molt millor i ja només tenia ganes d'anar a saltar a la plaça amb els seus amics, així que el seu avi Josep el va portar.

Però amagada entre els boscos de Queralt encara hi corre la Guita Xica que va sortir de l'ou esperant a fer-se senyora de la muntanya.

FI